

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motioner 2002:19 av Sten Erson-Wester och Jan Stefansson (kd) och 2003:15 av Maria Wallhager (fp) om utökad nattrafik på pendeltågen

Föredragande landstingsråd: Anna Berger Kettner

Ärendet

Motionärerna föreslår i två motioner utökad nattrafik på pendeltågen.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att avslå motionerna.

Utökad nattrafik på pendeltågen, istället för dagens nattbusstrafik, skulle korta restiden för många av de resenärer som reser nattetid. Samtidigt skulle nattrafik med pendeltåg öka otryggheten, försvåra underhållet, medföra betydligt högre kostnader och försämra servicen till nattresenärerna.

Jämfört med i dag skulle en utökad nattrafik med pendeltåg innebära att tryggheten för många resenärer försämras genom att många stationer under nätterna ligger öde, liksom även vagnarna när det är få resenärer i tågen. Dessutom skulle utökad tågtrafik att medföra längre gångväg och därmed ytterligare ökad otrygghet för många resenärer eftersom många som reser med nattbussarna i dag kan kliva av och nära hemmet. Trygghetsaspekten är speciellt viktig för kvinnor.

Bilagor

- 1 Motion 2002:19
- 2 Motion 2003:15
- 3 SL-förvaltningens tjänsteutlåtande

LS 0210-0435

LS 0302-0729

Underhållet av spåranläggningar och vagnar skulle försvåras av att den möjliga tiden för underhåll förkortas lika mycket som nattrafiken förängs. Driftskostnaden per resenär skulle stiga kraftigt, eftersom det är få resenärer nattetid samtidigt som det är fyra gånger dyrare per timme att bedriva tågtrafik än busstrafik. Till detta kommer kostnader för bemanning av cirka 40 pendeltågsstationer, vilket uppskattningsvis skulle kosta mellan 15 och 25 miljoner kronor per år. Servicen till resenärerna skulle försämrats genom att den i dag relativt täta nattbusstrafiken skulle tvingas ersättas av gles pendeltågstrafik för att det ska vara möjligt att samla ihop tillräckligt resandeunderlag till pendeltågsavgångarna.

De negativa konsekvenserna av en utökad pendeltågstrafik, som i de flesta fall beror på för få resenärer, väger i dag därför över jämfört med de positiva effekterna. Men om efterfrågan på resor nattetid ökar bör också utbudet förändras.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 27 april 2005.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 17 maj 2005.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till m-ledamöternas förslag, dels till fp- och kd-ledamöternas förslag.

Landstingsstyrelsens beslut fattades utan omröstning.

M-ledamöterna reserverade sig:

”Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta att anse motionerna besvarade.

Nattrafiken har diskuterats många gånger och det finns flera aspekter på frågan. Föreliggande motioner vill se att det införs nattrafik på pendeltågen.

Det moderna samhället går mer och mer mot att verksamhet pågår hela dygnet. I en levande storstad är många människor i rörelse och det finns människor som arbetar under dygnets mindre bekväma timmar. Därför är det en naturlig utveckling att ett serviceföretag som SL hela tiden anpassar

LS 0210-0435

LS 0302-0729

utbudet till resenärernas behov och önskemål. Även om nattrafik inte kan införas fullt ut för närvarande bör ett försök inte avvisas, exempelvis under någon timme extra.”

Fp- och kd-ledamöterna reserverade sig:

”Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta *att* uppdra åt SL att införa nattrafik på pendeltågen under veckosluten, *att* uppdra åt SL att utreda förutsättningarna för nattrafik övriga nätter

De bägge motionerna syftar till att förbättra trafiken för den stora majoritet av länets invånare som bor utanför tullarna. Ska vi kunna skapa en region som ger lika förutsättningar för alla måste det finnas en god tillgänglighet till kollektivtrafiken. Det är centralt för välfärden att vårt läns invånare snabbt och bekvämt kan förflytta sig mellan bostad och arbetsplats, till service, rekreation, stimulerande miljöer och mötesplatser. Den moderna storstaden stänger inte på natten utan pulserar av verksamhet dygnet runt. SL bör vara en förstärkande komponent i denna utveckling och låta pendeltågens helgtidtabell förlängas så att den är i trafik lika länge som tunnelbanan.”

Ärendet och dess beredning

Sten Erson-Wester och Jan Stefansson (kd) har i en motion (bilaga), väckt den 8 oktober 2002 föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* uppdra åt AB Storstockholms Lokaltrafik att skyndsamt utreda och redovisa möjligheterna att genomföra vad som föreslagits i motionen, med inriktning på ett genomförande under år 2003.

Maria Wallhager (fp) har i en motion (bilaga), väckt den 11 februari 2003 föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* uppdra åt Storstockholms Lokaltrafik att börja med att införa utökad nattrafik på pendeltågen fredags- och lördagsnätter, samt utreda förutsättningarna för nattrafik övriga nätter.

LS 0210-0435

LS 0302-0729

Yttrande har inhämtats från AB Storstockholms Lokaltrafik.

AB Storstockholms Lokaltrafiks styrelse har den 26 augusti 2003, enligt förvaltningens förslag, föreslagit landstingsfullmäktige *att* avslå motionerna.

M-ledamöterna reserverade sig till förmån för sitt förslag *att* anse motionerna besvarade.

”Nattrafiken har diskuterats många gånger och det finns flera aspekter på frågan. Föreliggande motioner vill se att det införs nattrafik på pendeltågen.

Det moderna samhället går mer och mer mot att verksamhet pågår hela dygnet. Därför är det en naturlig utveckling att ett serviceföretag som SL med tiden anpassar utbudet till resenärernas förändrade behov och önskemål. Även om nattrafik inte kan införas fullt ut i dagsläget bör ett försök inte avvisas, exempelvis under någon timme extra.”

Fp-ledamoten reserverade sig till förmån för sitt förslag *att* bifalla motion 2003:15 om utökad nattrafik på pendeltågen.

”Vi vill skapa en region som ger lika förutsättningar för alla, oavsett yrke eller bostadsort. Att skapa en god tillgänglighet för medborgarna inom länet, är transportsystemets huvuduppgift. Det är centralt för välfärden att regioninvånarna snabbt och bekvämt kan förflytta sig mellan bostad och arbetsplats, till service, rekreation, stimulerande miljöer och mötesplatser.

De som bor längst från stan har ofta sämst kommunikationer på natten. Jag tycker att det är dags att införa utökad nattrafik också på pendeltågen. Min förhoppning är att man redan till hösten kan börja med fredags- och lördagsnätter och jag föreslår också att SL får i uppdrag att utreda förutsättningarna för övriga nätter.”

Kd-ledamoten reserverade sig till förmån för sitt förslag *att* bifalla motionerna.

”De bägge motionerna syftar till att förbättra trafikeringen för de av länets invånare som bor utanför tullarna. Dessa utgör en majoritet av länets befolkning. Motionerna bör ligga till grund för den framtida trafikplaneringen.”

SL-förvaltningens tjänsteutlåtande den 11 augusti 2003 bifogas (bilaga).

LS 0210-0435

LS 0302-0729

Motion 2002:19

Pendeltågen är en viktig stomme i kollektivtrafiken. Många som bor långt ute utmed pendeltågslinjerna vill kunna åka in till city för att äta, dansa och roa sig eller besöka vänner under veckosluten. Vi vill därför att SL nu ges i uppdrag att se över möjligheterna att införa nattrafik på pendeltågen under veckosluten. Idag går de sista pendeltågen redan mellan halv ett och ett på natten från Centralen mot Bålsta, Märsta, Västerhaninge och Södertälje. Detta är för tidigt för många att åka hem. Tunnelbanan går numera t.ex. ända till omkring halv fyra på morgonen från Centralen. Visserligen går det nattbussar, men dessa är ofta hårt belastade och tar ofta upp till dubbelt så lång tid på sig. Vi är övertygade om att underlag finns för en sådan satsning på pendeltåg natttid, i vart fall under samma tider som tunnelbanan går, och att fler härigenom skall kunna ta del av Stockholms nöjesutbud. Även skiftarbetande arbetspendlare kan ha stor nytta av att kunna komma fram snabbare.

Vi föreslår därför landstingsfullmäktige besluta

att AB Storstockholms Lokaltrafik ges i uppdrag att skyndsamt utreda och redovisa möjligheterna att genomföra vad vi i denna motion föreslagit, med inriktning på ett genomförande under år 2003.

Stockholm den 8 oktober 2002

Sten Erson-Wester

Jan Stefansson

LS 0210-0435

LS 0302-0729

Motion 2003:15

Vi vill skapa en region som ger lika förutsättningar för alla, oavsett yrke eller bostadsort. Att skapa en god tillgänglighet för medborgarna inom länet, är transportsystemets huvuduppgift. Det är centralt för välfärden att regioninvånarna snabbt och bekvämt kan förflytta sig mellan bostad och arbetsplats, till service, rekreation, stimulerande miljöer och mötesplatser.

De som bor längst från stan har ofta sämst kommunikationer på natten. Jag tycker att det är dags att införa utökad nattrafik också på pendeltågen. Min förhoppning är att man redan till hösten kan börja med fredags- och lördagsnätter och jag föreslår också att SL får i uppdrag att utreda förutsättningarna för övriga nätter.

Bra nattrafik är inte enbart en fråga för unga som vill vara ute och festa. Det var länge sedan Stockholm var en stad och ett län där man enbart arbetade på dagen och sov på natten. Bättre kommunikationer på natten ökar Stockholms attraktionskraft. Detta gäller särskilt det yttre länet.

Jag föreslår därför att landstingsfullmäktige beslutar:

att uppdra åt SL att börja med införa utökad nattrafik på pendeltågen fredags- och lördagsnätter, samt utreda förutsättningarna för nattrafik övriga nätter.

Stockholm den 11 februari 2003

Maria Wallhager

LS 0210-0435

LS 0302-0729

SL-förvaltningens tjänsteutlåtande

SLs synpunkter

I november varje år tar styrelsen ställning till utbudsplanen för tunnelbanan och pendeltågstrafiken kommande år. Utbudsplanen fokuserar på trafikförändringar jämfört med tidigare år. Vid styrelsesammanträdet den 5 november 2002 antog styrelsen utbudsplanen för årets pendeltågstrafik.

Det är för närvarande inte aktuellt att införa nattrafik på pendeltågen. SLs budget för 2003, och flerårsplan 2004 – 2005, innehåller i dagsläget inte ekonomiskt utrymme för införande av spårbunden nattrafik.

Förutom resandeunderlaget talar kostnadsskäl emot en sådan lösning. Driftkostnaden för tågtrafik är fyra gånger högre per timme jämfört med busstrafik. Till detta kommer bemanningen av ca 40 pendeltågsstationer.

Två andra faktorer att beakta är dels Banverkets behov av tillgång till sina spåranläggningar för underhåll, dels vagnunderhållet som påverkas negativt om pendeltågen blir tillgängligare under kortare del av dygnet.

En tredje faktor är tryggheten för resenärerna. En ödslig pendeltågsvagn kan av många upplevas som otrygg. Dagens nattbusstrafik innebär också att många resenärer kommer närmare bostaden än vad tåget klarar av. Därmed slipper de en längre gångväg från stationen till bostaden.

Under nätterna ersätts pendeltågen av åtta nattbusslinjer. Turtätheten i trafiken varierar. Längs exempelvis Södertäljependelns sträckning samverkar två busslinjer (791 och 794). I riktning från Stockholms innerstad har resenärerna till Huddinge C i genomsnitt 10 minuters trafik och till Tumba 15-minuters trafik under natt mot lördag/söndag. Längs hela sträckan mot Södertälje, samt i riktning mot Stockholm, gäller 30 minuters trafik.

Ett annat exempel är Skogås och Handen. Västerhaningependeln ersätts nattetid av busslinje 893. Turtätheten från Stockholms innerstad är 15 minuter under helgnätter mellan kl 01 – 03.40. Under övrig tid är turtätheten 30 minuter. Handen har dessutom ytterligare en nattlinje (892) som går via Trollbäcken och Brandbergen.

Ett tredje exempel är Sollentuna C, längs Märstapendeln, som har tre turer per timme under delar av natten.

LS 0210-0435

LS 0302-0729

Antalet resande i nattrafiken längs pendeltågets sträckning framgår av bifogad tabell. Under helgnätter motsvaras resandet i hela pendeltågsnätet av sammanlagt 3 000 påstigande. Under vardagar uppgår resandet under nattrafikens fyra timmar till totalt 600 påstigande.

Mycket talar för att indragen busstrafik till förmån för spårbunden nattrafik skulle innebära försämrade service under nätterna i form av glesare trafik.

Under året sker kontinuerliga uppföljningar av resandeutvecklingen. För närvarande motiverar inte efterfrågan en övergång till nattrafik på pendeltågen. Om väsentliga förändringar sker i resandet kommer också förändringar av utbudet att föreslås.

LS 0210-0435

LS 0302-0729

Nattrafiken

Antal påstigande per natt i riktning från Stockholms innerstad enligt ATR
(Automatisk trafikankräkning).

	Linje	Natt mot må – to		Natt mot lördag		Natt mot söndag	
		Påstigande	Antal turer	Påstigande	Antal turer	Påstigande	Antal turer
Märsta	592	71	9	206	6	219	6
	598	3	1	202	4	173	4
	697	87	8	247	6	247	6
Bålsta Södertälje	591	111	12	190	12	421	13
	791	192	6	1102	16	799	16
	794			228	6	208	6
Västerhaninge	892	80	7	607	10	546	10
	893	111	6	468	13	482	13
	Total	655	49	3250	73	3095	74